

**Ziņojums par virzību uz valsts energoefektivitātes mērķu
2020. gadam izpildi par 2014. gadu,
atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 24. panta 1. punkta un XIV pielikuma
1. daļas prasībām.**

Indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 3. panta prasībām noteiktais Latvijas indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis, pamatojoties uz primārās enerģijas ietaupījumu 2020. gadā, ir 0,670 Mtoe (28 PJ), kam atbilst gala enerģijas patēriņa ietaupījums 0,457 Mtoe (19 PJ).

Mērķa ietekme uz enerģijas patēriņu 2020. gadā

Īstenojot energoefektivitātes pasākumus un iegūstot indikatīvajā valsts energoefektivitātes mērķī uzrādīto ietaupījumu, gala enerģijas un primārās enerģijas patēriņš Latvijā 2020. gadā sasniedz tabulā uzrādītās vērtības (sk. 1. tabulu).

1. tabula

***Latvijas indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis izteikts kā absolūtais
primārās un gala enerģijas patēriņa līmenis 2020. gadā***

	2010	2015	2020
Primāro energoresursu patēriņš, PJ	200,5	223	225
Gala enerģijas patēriņš, PJ	178,5	185	187

Virzība uz valsts energoefektivitātes mērķu 2020. gadam izpildi

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma a) punktam 2. tabulā ir apkopoti un salīdzināti rādītāji par 2013. un 2014. gadu.

2. tabula

***Rādītāju salīdzinošā tabula par 2013./2014. gadu atbilstoši
Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma prasībām***

Nr.	Rādītāja nosaukums	Rādītājs 2013.gads	Rādītājs 2014.gads	Rādītāja pieaugums/samazinājums	Mērv.	Datu avots
1.	Primārās enerģijas patēriņš	4,36	4,35	-0,01	Mtoe	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde (CSP)
2.	Kopējais enerģijas galapatēriņš	3,86	3,88	+0,02	Mtoe	CSP
3.	Enerģijas galapatēriņš pa					

	nozarēm:					
	rūpniecība (ieskaitot būvniecību)	0,77	0,79	+0,02	Mtoe	CSP
	transports	1,06	1,09	+0,03	Mtoe	CSP
	mājsaimniecības	1,27	1,24	-0,03	Mtoe	CSP
	pakalpojumi	0,60	0,61	+0,01	Mtoe	CSP
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	0,15	0,15	0	Mtoe	CSP
4.	Pievienotā bruto vērtība pa nozarēm: a) faktiskajās cenās:					
	kopējā pievienotā vērtība	20271,5	20892,3	+620,8	mln EUR	Eurostat
	rūpniecība (izņemot būvniecību)	3482,0	3455,1	-26,9	mln EUR	Eurostat
	būvniecība	1322,9	1425,3	+102,4	mln EUR	Eurostat
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	689,1	682,3	-6,8	mln EUR	Eurostat
	pakalpojumi	14777,5	15329,6	+552,1	mln EUR	Eurostat
	b) 2005. gada salīdzinām ajās cenās:					
	kopējā pievienotā vērtība	13752,8	14047,1	+294,3	mln EUR	Eurostat
	rūpniecība (izņemot būvniecību)	1916,5	1895,7	-20,8	mln EUR	Eurostat
	būvniecība	745,2	805,4	+60,2	mln EUR	Eurostat
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	585,9	595,5	+9,6	mln EUR	Eurostat
	pakalpojumi	10505,2	10750,5	+245,3	mln EUR	Eurostat
5.	Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi:					
	vidēji uz vienu mājsaimniecību	837,80	930,52	+92,72	EUR/m ēnesī	CSP

	vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli	353,99	386,91	+32,92	EUR/m ēnesī	CSP
	vidēji uz vienu ekvivalento patērētāju	526,98	580,79	+53,81	EUR/m ēnesī	CSP
6.	Iekšzemes kopprodukts (IKP):					
	- faktiskajās cenās	22762,9	23580,9	+818,0	mln EUR	CSP
	- 2005. gada salīdzināmajās cenās	14376,80	n/p		mln EUR	Eurostat
7.	Termoelektrostacijās saražotā elektroenerģija	-		-		
8.	Koģenerācijā saražotā elektroenerģija	3170	3004	-166	GWh	CSP
9.	Elektrostacijās (pārveidošanas sektorā) saražotā elektroenerģija	7	2	-5	GWh	CSP
10.	Katlu mājās saražotais siltums	2251	1962	-289	GWh	CSP
11.	Koģenerācijas stacijās saražotais siltums, tostarp siltuma pārpalikums	5040	5189	+149	GWh	CSP
12.	Katlu mājās izmantotais kurināmais	0,25	0,22	-0,03	Mtoe	CSP
13.	Koģenerācijas stacijās izmantotais kurināmais	0,91	0,88	-0,03	Mtoe	CSP
14.	Elektrostacijās (pārveidošanas sektorā) izmantotais kurināmais	0,004	0,001	-0,003	Mtoe	CSP
15.	Pasažieru kilometri (pkm):					
	pasažieru pārvadājumi ar automašīnām	14514	15300	+786	Mpkm	pamatojoties uz pieņēmumu

						miem par emisiju aprēķināšanu transportā
	pasažieru pārvadājumi ar sabiedrisko transportu	2325	2345	+20	Mpkm	Tikai pasažieru pārvadājumi ar autobusiem
	pasažieru pārvadājumi ar dzelzceļa transportu (ieskaitot tramvaju)	729	649	-80	Mpkm	CSP
	pasažieru pārvadājumi ar vietējo un starptautisko gaisa transportu	3537	3318	-219	Mpkm	CSP
14.	Tonnu kilometri (tkm):					
	kravu pārvadājumi ar autotransportu	12816	13670	+854	Mtkm	CSP
	kravu pārvadājumi ar dzelzceļa transportu	19532	19441	-91	Mtkm	CSP
	kravu pārvadājumi ar gaisa transportu	11	13	+2	Mtkm	CSP
15.	Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	2 023 825	2001468	-22357	iedzīvotāji	CSP
16.	Iedzīvotāju skaits (vidēji)	2 012 647	2001468	-11179	iedzīvotāji	CSP

Enerģijas patēriņa pieauguma analīze atsevišķās nozarēs

Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma 1. daļas a) apakšpunktā ir noteikts, ka nozarēs, kur enerģijas patēriņš paliek nemainīgs vai pieaug, dalībvalstīm ir jāanalizē tā iemesli un aprēķiniem jāpievieno savs vērtējums. Atbilstoši ziņošanas vadlīniju A pielikumam enerģijas galapatēriņa izmaiņas pa nozarēm ir analizētas, salīdzinot 2013. un 2014. gada statistikas datus par enerģijas galapatēriņu dažādos galapatēriņa sektoros.

Kopējais enerģijas galapatēriņš Latvijā 2014. gadā ir palielinājies par 0,4% punktiem salīdzinot ar 2013. gadu. Ja mājsaimniecībās enerģijas patēriņš ir samazinājies par 2,4% punktiem 2014. gadā pret 2013. gadu, tad rūpniecībā (ieskaitot būvniecību), pakalpojumu un transporta sektorā enerģijas galapatēriņš ir nedaudz palielinājies par 2,6% punktiem, 1,7% punktiem un 2,8% punktiem attiecīgi. Lauksaimniecības un mežsaimniecības sektorā enerģijas galapatēriņš ir palicis nemainīgs.

Transports

Energoresursu patēriņš (naftas produkti, biodegviela un elektroenerģija) transporta sektorā 2014. gadā ir pieaudzis par 0,03 Mtoe, jeb 2,8% punktiem salīdzinot ar 2013. gadu. No kopējā energoresursu patēriņa 2014. gadā autotransports patērēja 82,5%, gaisa transports – 10,2%, dzelzceļa transports – 6,8%, atlikušo daļu – iekšzemes ūdens un cauruļvadu transports. Energoresursu patēriņš 2014. gadā palielinājās tikai autotransportā par 2,3% punktiem salīdzinājumā ar 2013. gadu, pārējos transporta sektoros ir konstatēts samazinājums: gaisa transportā – par 1,5% punktiem, dzelzceļa transportā – par 0,4% punktiem. Energoresursu patēriņa pieaugumu autotransportā 2014. gadā salīdzinājumā ar 2013. gadu varētu izskaidrot vairāki iemesli: palielinājās kravu pārvadājumi ar autotransportu par 6,7% punktiem, pasažieru pārvadājumi – par 5,4% punktiem un reģistrētais automašīnu skaits – par 3,7% punktiem.

Rūpniecība

2014. gadā rūpniecības sektorā palielinājās energoresursu patēriņš par 0,02 Mtoe jeb par 2,6% punktiem salīdzinājumā ar 2013. gadu. Patēriņa pieaugums 2014. gadā bija novērojams trīs nozarēs: gatavo metālizstrādājumu, datoru, elektronisko un optisko iekārtu, elektrisko iekārtu, citur nekvalificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā (NACE2red. 25-28), kur energoresursu patēriņš palielinājās par 5,3% punktiem, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanas sektorā (NACE2red. 23) energoresursu patēriņš palielinājās par 8,3% punktiem, bet vislielākais energoresursu patēriņš (+16,8% punkti) tika novērots koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanā, izņemot mēbeles, salmu un pīto izstrādājumu ražošanu (NACE2red. 16). Šāds būtisks kurināmā patēriņa pieaugums koksnes ražošanā ir saistīts ar saražotās šķeldas pieaugumu (+29,2% punkti) salīdzinājumā ar 2013. gadu.

Pakalpojumu sektors

2014. gadā energoresursu patēriņš pakalpojumu sektorā bija 0,61 Mtoe, par 1,7% punktiem lielāks nekā 2013. gadā. Šo pieaugumu var izskaidrot ar pievienoto bruto vērtības pieaugumu pakalpojumu sektorā par 552,1 mln. euro (+3,7%).

Lauksaimniecība un mežsaimniecība

Enerģijas galapatēriņš lauksaimniecības un mežsaimniecības sektorā 2014. gadā nedaudz palielinājās (+0,002 Mtoe), salīdzinot ar 2013. gadu. Šis nelielais pieaugums izskaidrojams ar dīzeļdegvielas patēriņa pieaugumu šajā sektorā un sējuma platības pieaugumu par 0,3% punktiem salīdzinājumā ar 2013. gadu.

Informācija par nozīmīgiem normatīviem un nenormatīviem pasākumiem

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma b) līdz d) punktiem tiek sniegta informācija par nozīmīgiem normatīviem un nenormatīviem pasākumiem, kas īstenoti ziņojumam iepriekšējā 2015. gadā.

1. Energoefektivitātes paaugstināšanu atbalstošie normatīvie akti

- a) Izstrādāts **“Energoefektivitātes likums”**. Likuma mērķis ir energoresursu racionāla izmantošana un pārvaldība, lai sekmētu ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību un ierobežotu klimata izmaiņas. Likums stājās spēkā 2016. gada 29. martā¹.
- b) Izstrādāts likumprojekts **„Grozījumi Ēku energoefektivitātes likumā”**. Grozījumu būtība - nodrošināt, ka centrālās valdības iestādes iegādājas un nomā tikai augsti energoefektīvas ēkas. Grozījumi stājušies spēkā 2016.gada 5.aprīlī².
- c) Izstrādāts likumprojekts **„Grozījumi Enerģētikas likumā”**. Grozījumu mērķis ir nodrošināt vairāku Direktīvas 2012/27/ES prasību pārņemšanu attiecībā uz efektīvām siltumapgādes sistēmām un koģenerāciju, iekļaujot deleģējumu Ministru kabineta noteikumiem par primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanas metodiku koģenerācijas stacijām, kā arī definējot centralizēto, lokālo un individuālo siltumapgādi. Grozījumi stājušies spēkā 2016.gada 29.martā³.
- d) Izstrādāts likumprojekts **“Grozījumi Publisko iepirkumu likumā”**, kas nodrošina Direktīvas 2012/27/ES 6.panta prasību pārņemšanu, nodrošinot, ka valsts iestādes iegādājas energoefektīvas preces un pakalpojumus. Grozījumi stājušies spēkā 2016.gada 29.martā⁴.
- e) Izstrādāts likumprojekts **„Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā”**, kas nodrošina Direktīvā 2012/27/ES esošā agregatora definīcijas transponēšanu, kā arī nodrošina juridisko ietvaru agregatoru un pieprasījuma reakcijas darbībām elektroenerģijas tirgū. Likumprojektā ietvertās normas paredz, ka pārvades sistēmas operatoram, atbildot par enerģijas plūsmu vadību, ir jāņem vērā pieprasījuma reakcijas pakalpojuma izmantošanas rezultātā iepirktā slodze, kuru tas kā palīgpakalpojumu iepērk arī no agregatora. Uz šī ziņojuma iesniegšanas brīdi likumprojekts tiek skatīts Saeimā 3.lasījumā⁵.
- f) **Ministru kabineta 2015. gada 15. septembra noteikumi Nr. 524 “Kārtība, kādā nosaka, aprēķina un uzskaita katra dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamo daļu par dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem”**, kas nosaka ka dzīvojamās mājas īpašnieki līgumā par dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšanu noteiktajā termiņā un kārtībā katru mēnesi nolasa uzstādīto skaitītāju rādījumus.

¹ <http://likumi.lv/doc.php?id=280932>

² <http://likumi.lv/ta/id/281087-grozijumi-eku-energoefektivitates-likuma>

³ <http://likumi.lv/ta/id/280931-grozijumi-energetikas-likuma>

⁴ <http://likumi.lv/ta/id/280938-grozijumi-publisko-iepirkumu-likuma>

⁵ <http://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/webAll?SearchView&Query={Title}=>

Elektroener%C4%A3ijas+tirgus)&SearchMax=0&SearchOrder=4

- g) **Ministru kabineta 2015. gada 3. novembra noteikumi Nr. 628 “Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 21. oktobra noteikumos Nr. 876 “Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi”**. Minētie grozījumi paredz daudzdzīvokļu un nedzīvojamajās ēkās, kurās, neskaitot koplietošanas telpu grupas, atrodas vairākas citas telpu grupas (t.i., daudzfunkcionālās ēkās), kam savstarpēji jādala rēķins par patērēto siltumenerģiju, uzstādīt uzskaites mēraparātus vai siltuma maksas sadalītājus, lai uzskaitītu apkurei patērēto siltumenerģiju katrā dzīvoklī vai telpu grupā, kurai ir atsevišķs rēķins par patērēto siltumenerģiju. Šī prasība attiecas uz jaunbūvēm, pārbūvējamām vai atjaunojamām ēkām (ja tā finansēta no Eiropas Savienības fondu, valsts vai pašvaldību budžeta līdzekļiem), kurām būvatļauja izdota pēc 2016. gada 1. janvāra un kurām siltumapgāde tiek nodrošināta no kopīga siltuma avota vai no centralizētās siltumapgādes sistēmas.
- h) **Ministru kabineta 2015. gada 10. novembra noteikumi Nr. 643 “Grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 9. jūlija noteikumos Nr. 383 “Noteikumi par ēku energosertifikāciju”**. Minētajos grozījumos tiek precizētas ēku energoefektivitātes klases un noteiktas pieļaujamās prasības energoefektivitātes rādītājam apkurei jaunbūvēm, atjaunojamām un pārbūvējamām dzīvojamām un nedzīvojamām ēkām. Papildus izstrādātas un nodalītas prasības dzīvojamām ēkām – atsevišķi viendzīvokļu un divdzīvokļu veida ēkām un atsevišķi daudzdzīvokļu ēkām.
- i) Izstrādāts un iesniegts Ministru kabinetā ministru kabineta noteikumu projekts **“Noteikumi par primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanas metodiku koģenerācijas stacijām”**, kura mērķis ir noteikt metodiku primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai koģenerācijas stacijām.
- j) Izstrādāts un iesniegts Ministru kabinetā ministru kabineta noteikumu projekts **„Noteikumi par energoefektivitātes prasībām licencēta vai reģistrēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību”**, kurā ietvertas energoefektivitātes prasības licencēta vai reģistrēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību. Noteikumu projekts attiecas uz licencētiem vai reģistrētiem energoapgādes komersantiem. Ministru kabineta noteikumu projekts pieņemts 2016. gada 19. aprīlī (sēdes protokols Nr. 19, 6. §⁶).

2. Energoefektivitātes pasākumu īstenošana

Publiskais finansējums energoefektivitātes uzlabošanas projektu īstenošanai tika piešķirts no Eiropas Savienības Struktūrfondu (Eiropas Savienības Reģionālās attīstības fonda - ERAF) un Kohēzijas fonda (KF)) finanšu līdzekļiem, no valsts budžeta programmas Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI), kā arī no citiem finanšu instrumentiem.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanai finansējums tiek piešķirts no Ekonomikas ministrijas (EM) pārziņā esošiem Eiropas Savienības Struktūrfondu (ERAF) līdzekļiem, bet pasākumi

⁶ <http://likumi.lv/ta/id/281742-ministru-kabineta-sedes-protokols>

centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai tika finansēti no Kohēzijas fonda (KF) līdzekļiem. Savukārt valsts un pašvaldības iestāžu, komersantu un privātpersonu ēku energoefektivitātes uzlabošanai, kā arī energoefektivitātes uzlabošanai ražošanas tehnoloģiskajās iekārtās finansējums tika piešķirts no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) atbildībā esošās valsts budžeta programmas Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI). Par citu finanšu instrumentu ietvaros realizētajiem projektiem 2014. un 2015. gadā uz ziņojuma izstrādāšanas laiku informācija nav apkopota. Atbilstoša informācija tiks iesniegta 2017.gada ziņojumā.

a) ERAF un KF projektu īstenošana

2014. gadā turpinājās **EM pārraudzībā esošo ERAF un KF projektu īstenošana** šādās Eiropas Struktūrfondu darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” aktivitātēs:

- papildinājuma 3.4.4.1. aktivitātes „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” (turpmāk – aktivitāte 3.4.4.1.) ietvaros. Projektos tiek veikti būvdarbi daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošajās daļās, nodrošinot tehniskajā projektā vai vienkāršotās renovācijas dokumentācijā paredzēto ēkas strukturālo daļu atjaunošanu un ēkas energoaudita pārskatā minēto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu darbu izpildi;
- papildinājuma 3.4.4.2. aktivitātes „Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” (turpmāk - aktivitāte 3.4.4.2.) ietvaros. Programmas mērķis ir palielināt pašvaldības sociālā dzīvojamā fonda energoefektivitāti, uzlabojot tā kvalitāti un ilgtspēju un nodrošinot sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas ar atbilstošu mājokli.
- 3.5.2.1.1.apakšaktivitātē "Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai”. Programmas mērķis ir būtiski paaugstināt siltumenerģijas ražošanas efektivitāti, samazināt siltumenerģijas zudumus pārvades un sadales sistēmās un sekmēt fosilā kurināmā veidu aizvietošanu ar atjaunojamiem kurināmajiem.

3.tabula

Pārskats par ERAF un KF projektu īstenošanu (uz 2016.gada 22.aprīli)

	Pabeigti projekti	Finansēšanas plānā norādītā SF atbalsta summa pabeigtajiem projektiem, euro
<i>Aktivitāte 3.4.4.1.</i>	740	63 161 256,88
<i>Aktivitāte 3.4.4.2.</i>	55	5 164 740,45
<i>Aktivitāte 3.5.2.1.1.</i>	131	71 768 500,59

Detalizēta informācija par ERAF un KF projektu īstenošanu pieejama <http://em.gov.lv/em/2nd/?cat=30252>

b) KPFI valsts budžeta programmas īstenošana

KPFI mērķis ir veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu (piemēram, īstenojot pasākumus ēku energoefektivitātes uzlabošanai gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā, tehnoloģiju, kurās izmanto atjaunojamās

energoresursus, attīstīšanu un ieviešanu, kā arī, īstenojot integrētus risinājumus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai).

2014. gadā turpinājās VARAM atbildībā esošā **KPFI valsts budžeta programmas konkursu projektu ieviešana:**

- Konkursā „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” ietvaros tiek atbalstīti projekti, kuros veic ieguldījumus valsts un pašvaldības iestāžu, komersantu un privātpersonu ēku energoefektivitātes uzlabošanā, ražošanas tehnoloģiskajās iekārtās, kā arī atjaunojamā enerģijas izmantošanā. Šajā ziņojumā projekti apvienoti šādās grupās: Energoefektivitātes paaugstināšana profesionālajās vidusskolā; Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestādēs; Energoefektivitātes paaugstināšana ražošanas ēkās un iekārtās; Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldības un izglītības iestāžu ēkās; Viedo elektroenerģijas skaitītāju uzstādīšana.
- Konkursā „Zema enerģijas patēriņa ēkas” – atbalsts zema enerģijas patēriņa ēku būvniecībai, kā arī esošu ēku rekonstrukcijai vai vienkāršotai renovācijai, kas ļauj samazināt esošo enerģijas patēriņu ēkās.
- Konkursā „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā” – atbalsts oglekļa dioksīda emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā, izmantojot tādas tehnoloģijas un videi draudzīgus paņēmienus, kas ļauj samazināt esošo elektroenerģijas patēriņu.

Detalizēta informācija par KPFI projektu konkursiem pieejama www.varam.gov.lv un www.lvif.gov.lv.

c) Informatīvā kampaņa „Dzīvo siltāk !”

Pēc EM iniciatīvas 2010. gada 25. februārī 18 valsts iestādes, nevalstiskās organizācijas un bankas parakstīja sadarbības memorandu par efektīvas un atklātas sadarbības veidošanu, informējot par mājokļu renovācijas procesu. Līdz 2015. gada 31. decembrim Memorandu ir parakstījusi 31 organizācija. Par Memoranda galveno uzdevumu uzskatāma informācijas pieejamības nodrošināšana par mājokļu renovācijas procesu, tai skaitā:

- nozaru asociāciju savstarpējās sadarbības / izglītošanās, lai nodrošinātu informācijas apriti par aktualitātēm nozarē, sekmēšana;
- informācijas pieejamības par daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumiem nodrošināšana;
- informācijas pieejamības dzīvokļu īpašniekiem par finansējuma avotiem mājokļu renovācijai nodrošināšana;
- informēšana par mājokļu renovācijas ieguvumiem;
- izglītošana par kvalitatīviem renovācijas procesa nosacījumiem;
- informēšana par būvmateriālu kvalitātes standartiem un to iestrādes tehnoloģijām;
- kvalitatīvu pakalpojumu pieejamības veicināšana, informējot sabiedrību par nozarē aktuālo informāciju.

Laikā no 2010. līdz 2015. gadam kampaņas „Dzīvo siltāk” ietvaros notikuši 9 semināru cikli reģionos visā Latvijā (kopumā vairāk nekā 200 pasākumi) – dažādas publiskas diskusijas, semināri, konferences un izstādes.

d) Konkurss „Energoefektīvākā ēka Latvijā 2014”

Konkursu "Energoefektīvākā ēka Latvijā" EM organizē sadarbībā ar VARAM un žurnālu "Būvinženieris" informatīvās kampaņas "Dzīvo siltāk" ietvaros. Konkursa mērķis ir veicināt labo praksi ēku energoefektivitātes jomā, īstenojot energoefektīvu ēku būvniecību, renovāciju un rekonstrukciju, tādējādi samazinot oglekļa dioksīda izmešu daudzumu atmosfērā un veicinot sabiedrības izpratni par ēku siltumnoturību, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām, lai radītu kvalitatīvu, arhitektoniski izteiksmīgas dzīves telpu.

Konkursa nolikuma izstādē un pretendentu izvērtēšanā iesaistījušās nozīmīgākās būvniecības nozares nevalstiskās organizācijas - Latvijas Būvinženieru savienība, Latvijas Inženierkonsultantu asociācija, Latvijas Būvnieku asociācija, Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācija, Latvijas Namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācija, Tehnisko ekspertu asociācija, Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība, Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija, Kurzemes reģionālā enerģētikas un attīstības aģentūra, Rīgas Tehniskā universitāte un Būvmateriālu ražotāju asociācija, kā arī atsevišķi uzņēmumi.

Konkursā "Energoefektīvākā ēka Latvijā 2014 gadā" tika pieteikti 42 projekti četrās kategorijās (daudzdzīvokļu ēka, jaunbūve, industriālā ēka, viengimenes ēka) un kā konkursa laureāti tika apbalvoti 5 projekti.

Ar konkursa rezultātiem var iepazīties www.energoefektivakaeka.lv;

Valsts institūciju īpašumā, valdījumā un lietošanā esošo ēku saraksts

EM atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 5. panta 5. punkta prasībām ik gadu sagatavo un savā tīmekļa vietnē internetā publicē valsts institūciju īpašumā, valdījumā un lietošanā esošo ēku sarakstu⁷.

Atbilstoši ēku sarakstam uz 2014. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% platību renovācijas mērķis 2014. gadā bija 77 679 m². Uz 2015. gada 1. janvāri budžeta programmas KPFI ietvaros ir renovētas valsts īpašumā, valdījumā un lietošanā esošas 53 ēkas ar kopējo platību 232 635 m². Atbilstoši ēku sarakstam uz 2015. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% platību renovācijas mērķis 2015. gadā bija 74 908 m². Renovētā ēku platība 2014. gadā bija lielāka nekā 2014.gada aprēķinātais 3 % platību renovācijas mērķis:

$$232\,635\text{ m}^2 - 77\,679\text{ m}^2\text{ (2014. gada mērķis)} = 154\,956\text{ m}^2$$

Saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 5. panta 3. punktu šī atlikusī renovētā platība tiek ieskaitīta 2015. gada un 2016.gada renovācijas mērķu izpildei. Līdz ar to 2015. gada mērķa izpildei tiek ieskaitīts 74908 m², un uz 2016.gada mērķa izpildi tiek attiecināti 80 048 m²:

$$154\,956\text{ m}^2 - 74\,908\text{ m}^2\text{ (2015. gada mērķis)} = 80\,048\text{ m}^2$$

⁷https://em.gov.lv/lv/nozares_politika/majokli/eku_energoefektivitate/no_direktivas_2012_27_es_par_energoefektivitati_izrietasas_prasibas/

Enerģijas ietaupījumi, kas panākti ar valsts energoefektivitātes pienākuma shēmu vai alternatīvajiem pasākumiem

Saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta nosacījumiem Latvijai noteiktais kumulatīvais enerģijas ietaupījums periodā līdz 2020. gadam ir 9896 GWh.

Tā kā Latvijā 2015. gadā vēl nebija ieviesta energoefektivitātes pienākuma shēma (turpmāk – EPS) vai tās elementi, šī ziņojuma ietvaros nav iespējams uzrādīt EPS ietvaros panāktu enerģijas ietaupījumu.

Atbilstoši Ziņojumam par Eiropas Parlamenta un padomes Direktīvas 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK 7. panta prasību izpildi, plānoti šādi alternatīvie pasākumi:

4. tabula

Alternatīvo pasākumu plānotais enerģijas ietaupījums un atbalsta programmās paredzētais finansējums

Nr.p.k	Alternatīvā pasākuma nosaukums	Realizācijas laiks	Plānotais finansējums (milj.LVL)	Aprēķinātais kumulatīvais enerģijas ietaupījums (GWh)
1.	2014.-2020.gada plānošanas periodā plānotās ES fondu programmas energoefektivitātes paaugstināšanai daudzdzīvokļu dzīvojamajās ēkās, centrālās valdības un pašvaldību ēkās un mazos un vidējos uzņēmumos.	2014.-2020.gads	227.0 (323 milj. EUR)	1690
2.	ES struktūrfondu 2007. - 2013.gada Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.4.pasākuma „Mājokļu energoefektivitāte” ietvaros īstenoto aktivitātes 3.4.4.1. „Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi”	2014.-2015.	0.418 (0.595 milj. EUR) (Izvērtēšanā esošo projektu pieprasītais finansējums)	1050
3.	Vienošanās ar pašvaldībā un komersantiem par energoefektivitātes	2014.-2020.	Atbilstoši pašvaldību attīstības	150

	paaugstināšanu atbilstoši 2011.gada 12.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.555 „Noteikumi par kārtību, kādā noslēdz un pārrauga vienošanos par energoefektivitātes paaugstināšanu”,		plāniem	
4.	AS „Pasažieru vilciens” ritošā sastāva modernizācija.	2014.-2020.	108.0 (153.67 milj. EUR) (indikātvī)	31
5.	KPFI instruments, "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai", 3.kārta	2014.-2015.	13. 607 (19.361 milj. EUR)	386
6.	KPFI instruments, "Siltumnīcefektu gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" 3. kārta.	2014.	0.729 (19.361 milj. EUR)	130
	KOPĀ:		349.755 (497.657 milj. EUR)	3437

2014.gadā tika uzskaitīts un aprēķināts enerģijas ietaupījums no alternatīvo pasākumu ietvaros realizētajiem atsevišķiem projektiem.

Enerģijas ietaupījums ir aprēķināts ar “ex-post” metodi un tas pamatojas uz enerģijas patēriņa fiksēšanu objektam pirms pasākuma un pēc pasākuma īstenošanas. Par projektu īstenošanu atbildīgo iestāžu izveidotā projektu uzskaites un monitoringa sistēma nodrošina arī projekta enerģijas ietaupījuma pārbaudes procedūru, ja tas ir nepieciešams.

Enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai tiek ņemti vērā tikai tie projekti, kas pirmo enerģijas ietaupījumu uzrāda 2014. gadā. Enerģijas ietaupījums pa atsevišķām aktivitātēm tiek apkopots, pamatojoties uz atbildīgo iestāžu iesniegtajiem pārskatiem par īstenotajiem projektiem un sasniegtajiem rezultātiem. Tā kā uz ziņojuma izstrādāšanas laiku nebija pieejama pilna informācija par EM pārziņā esošo Eiropas Struktūrfondu programmu pabeigtajiem projektiem un tajos iegūto enerģijas ietaupījumu 2014. gadā, tad precizēts minēto enerģijas ietaupījumu aprēķins tiks sniegts 2017. gada ziņojumā.

5. tabula

Alternatīvajos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos sasniegtais aprēķinātais enerģijas ietaupījums 2014. gadā un kumulatīvi 2020. gadā

Pasākums	Enerģijas ietaupījums 2014. gadā, GWh	Kumulatīvais ietaupījums līdz 2020. gadam, GWh	Piezīmes
Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās un sociālajās mājās (aktivitāte 3.4.4.1.0 un aktivitāte 3.4.4.2.0)	15,51	434,0	Dzīvojamās mājas 157 projekti ar ietaupījumu 14,65 GWh un soc.mājas 15 projekti ar ietaupījumu 0,87 GWh. Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, Publiskā apgaismojuma energoefektivitātes paaugstināšana (KPFI – 13)	4,14	115,9	
KPFI instruments, Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldība ēkās un izglītības ēkās (KPFI – 7)	9,63	269,6	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 16 projektiem. Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, Energoefektivitātes paaugstināšana profesionālās vidusskolās (KPFI – 5)	8,45	236,6	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 14 projektiem. Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestādēs (KPFI – 3)	5,94	166,3	2014 gadā ietaupījums aprēķināts no 6 projektiem. Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, jaunu zema patēriņa ēku celtniecība (KPFI – 10)	0,71	19,8	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 10 projektiem. Pasākuma dzīves

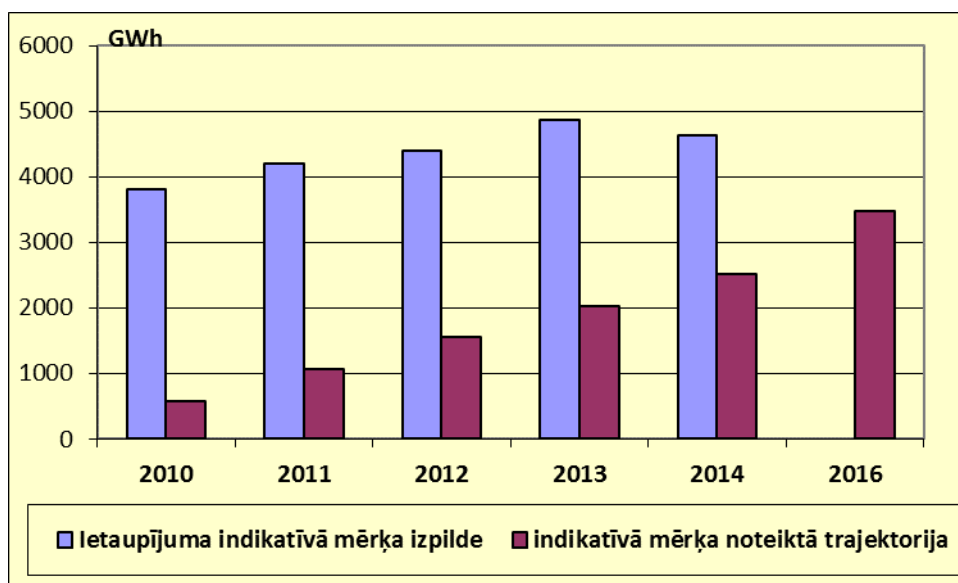
			laiks vismaz 7 gadi. Enerģijas ietaupījums tiek aprēķināts faktisko patēriņu attiecinot pret spēkā esošiem būvnormatīviem.
KPFI instruments, viedo elektroenerģijas skaitītāju uzstādīšana	0,34	9,5	Skaitītāji uzstādīti 500 mājsaimniecībām. Projekta atskaite uzrāda 20% ietaupījumu, bet pamatojoties uz starptautisko literatūru pieņemts 5% ietaupījums. Pieņemts, ka pasākuma dzīves laiks ir 7 gadi.
KPFI instruments, energoefektivitātes paaugstināšana ražošanas ēkās un iekārtās (KPFI – 15)	9,1	254,8	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 10 projektiem. Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldības un izglītības iestāžu ēkās (KPFI – 1)	2,1	58,8	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 1 projekta. Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
Valsts institūciju īpašumā esošo ēku renovācija no valsts atbalsta programmām	2,7	75,6	2014. gadā ietaupījums aprēķināts no 10 projektiem. Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
Kopā	58,62	1640,9	

2014. gadā alternatīvo enerģijas uzlabošanas pasākumu ieviešanas rezultātā iegūtais kumulatīvais enerģijas ietaupījums līdz 2020. gadam ir 1640,9 GWh, jeb 16,58% no obligātā kumulatīvā mērķa (9896 GWh). Tā kā plānotais kumulatīvais enerģijas ietaupījums no 2014. gadā realizētajiem energoefektivitātes pasākumiem bija

2471 GWh līdz 2020. gadam, tad iegūtie enerģijas ietaupījumi nesasniedz plānotos ietaupījumus.

Enerģijas ietaupījumi 2016. gada 9% indikatīvā ietaupījumu mērķa⁸ sasniegšanai

Latvijas Republikas Pirmajā energoefektivitātes rīcības plānā 2008. –2010. gadam tika aprēķināts un noteikts indikatīvs enerģijas galapatēriņa 9% ietaupījuma mērķis – 3483 GWh.

1. attēls Aprēķinātais kopējais enerģijas ietaupījums 2014.gadā

Kā redzams 1. attēlā, aprēķinātais enerģijas ietaupījums 2014. gadā – 4375,8 GWh pārsniedz „LR Pirmajā energoefektivitātes rīcības plānā 2010. – 2016. gadam” iezīmēto indikatīvās trajektorijas vērtību kopējā 9% enerģijas ietaupījumu sasniegšanai 2016. gadā. Šis ietaupījums uzrādīts, neņemot vērā rūpniecības sektorā atsevišķās nozarēs parādītos negatīvos ietaupījumus. Apmēram 6% no kopējiem enerģijas ietaupījumiem 2014. gadā ir novērtēti ar augšupvērsto metodi.

⁸ Indikatīvais mērķis noteikts atbilstoši Direktīvas 2006/32/EK prasībām un tā izpilde ir saistoša līdz 2016. gadam